

De statskontrollerede prøver i dansk

Af Anne-Marie Hatami-Rezania,
lærer i dansk som andetsprog

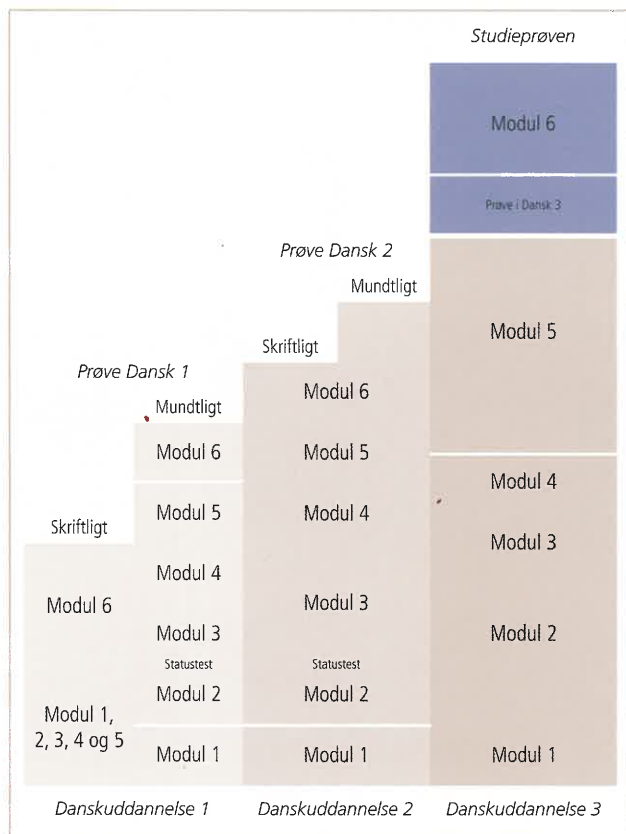
De tre danskuddannelser på sprogcentrene afsluttes med statskontrollerede prøver i dansk, der afholdes to gange om året. For eksaminanderne markerer prøven ofte afslutningen på et længere skoleforløb på sprogcentret og er en vigtig milepæl i den lange læreproces med dansk sprog.

Danskundervisningen på sprogcentrene er delt op i 3 forskellige uddannelser, Danskuddannelse 1, 2 og 3, som hver er ind delt i 6 moduler.

Hvert modul afsluttes med en modul-test. Det er integrationsministeriet, der udarbejder testene, som afholdes og bedømmes internt på sprogcentrene, som vurderer, om oprykning kan finde sted. Det er vigtigt at understrege, at modul-testene netop er test og ikke eksamen.

Eksamen finder sted, når sidste modul er gennemført.

Se modellen nedenfor.

Oversigt over de 3 danskuddannelser. Hver uddannelse afsluttes med statskontrolleret prøve

Danskuddannelse 1 og Prøve i dansk 1

Danskuddannelse 1 er tilrettelagt for kursister, som ikke kan læse og skrive på deres modersmål, samt latinske analfabeter, som ikke behersker et europæisk skriftsystem. Uddannelsen afsluttes med Prøve i dansk 1. Uddannelsen retter sig mod kvalificering til at varetage ufaglært arbejde og tilværelsen som aktiv medborger i det danske samfund. Prøve i dansk 1 ligger skriftligt på A2-niveau og mundtligt på B1-niveau i forhold til Europarådets beskrivelse af sprogniveauer.

Danskuddannelse 2 og Prøve i dansk 2

Danskuddannelse 2 er tilrettelagt for kursister, som har en kort skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet. Denne danskuddannelse afsluttes med Prøve i dansk 2. Uddannelsen tager sigte på ufaglært og faglært arbejde samt på deltagelse i kompetencegivende faglige uddannelser og kurser som AMU og SOSU-uddannelserne. Prøve i dansk 2 ligger skriftligt lidt over B1-niveau og mundtligt mellem B1 og B2 i forhold til Europarådets beskrivelse af sprogniveauer.

Danskuddannelse 3, Prøve i dansk 3 og Studieprøven

Danskuddannelse 3 er tilrettelagt for kursister, som har en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesbaggrund. Det kan fx være en erhvervsuddannelse, en gymnasieuddannelse eller en videregående uddannelse. Danskuddannelse 3, modul 5, afsluttes med Prøve i dansk 3. Uddannelsen sigter på ufaglært eller faglært arbejde samt på deltagelse i kompetencegivende erhvervs- og voksenuddannelse. Prøve i dansk 3 svarer til B2-niveau i henhold til Europarådets beskrivelse af sprogniveauer.

Danskuddannelse 3, modul 6, afsluttes med Studieprøven i dansk som andetsprog. Denne prøve er normalt det dansk-sproglige adgangsgrundlag til de videregående uddannelser. Studieprøven svarer til C1-niveau.

Prøverne udarbejdes af Integrationsministeriet, der nedsætter en prøvekommision til varetagelse af opgaven. Ministeriet deltager i det europæiske samarbejde om sprogtest, ALTE – Association of Language Testers In Europe, som er et fagligt samarbejde om kvalitetssikring af sprogpøver og test i de europæiske sprog som fremmed- og andetsprog.

Prøvernes indhold

Formålet med prøverne er, at kursisten eller den selvstuderende kan få dokumentation for sine færdigheder i at forstå

og anvende dansk. Denne dokumentation kan bruges i forskellige sammenhænge, fx til opnåelse af tidsubegrænset opholdstilladelse eller dansk indfødsret samt til optagelse på en række uddannelser, hvor der kræves en bestået prøve i dansk.

Alle prøverne består af en skriftlig og en mundtlig del. Den skriftlige del består af prøve i læseforståelse og skriftlig fremstilling, men dens mundtlige del er en prøve i mundtlig kommunikation, hvorunder lytteforståelsen også vurderes. Der arbejdes i øjeblikket på at indføre en selvstændig lytteforståelsesprøve. Til Studieprøvens mundtlige del hører allerede en selvstændig prøve i lytteforståelse.

Det siger sig selv, at der ud over disse fælles træk er stor forskel i sværhedsgrad og indhold i de forskellige danskprøver. Nedenfor ses to eksempler på delprøver i skriftlig fremstilling fra hhv. Prøve i dansk 1 og Prøve i dansk 3.

I Prøve i dansk 1 ser man fx på, om prøvedeltageren kan give faktuelle informationer, mens det i Prøve i dansk 3 bl.a. vurderes, om prøvedeltageren kan udtrykke holdninger og synspunkter, uddybe, begrunde og sammenfatte.

På Integrationsministeriets hjemmeside kan man se eksempler

Delprøve 2 – Et opslag

Situation:

Du vil gerne sælge noget tøj, som du ikke længere kan bruge.
Du vil skrive et opslag.

Opgave:

- Skriv opslaget.
- Du skal skrive om tingene på billedet.
- Skriv lidt om hver ting, f.eks. farve, alder, størrelse og pris.
- Du skal skrive ca. 20 ord.

TIL SALG

Jeg har noget tøj til salg.

Jeg kan kontaktes på telefon 31 76 45 32 efter kl. 18.

4

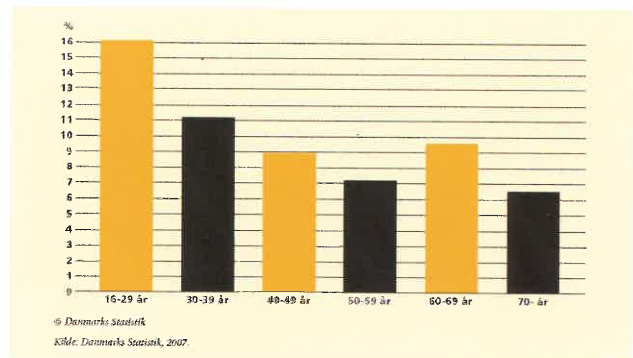
Eksempel på delopgave i skriftlig fremstilling fra Prøve i dansk 1.

Delprøve 2

I delprøve 2 skal du besvare enten opgave A eller opgave B.

A: Biblioteker

Diagrammet viser, hvor stor en procentdel af forskellige aldersgrupper der bruger biblioteket ofte. Med "ofte" menes der "næsten én gang om ugen". Tallene er fra 2004.

Opgave:

Du skal:

- kort beskrive hvad diagrammet viser.
- fortælle, hvilke årsager der kan være til forskellene mellem aldersgrupperne.
- vurdere, hvad bibliotekerne kan gøre for at overleve i en tid, hvor man kan hente flere og flere tekster og informationer på internettet. Begrund dine synspunkter.

Du skal skrive minimum 200 ord.

4

Eksempel på delopgave i skriftlig fremstilling fra Prøve i dansk 3.

på prøver http://www.nyidanmark.dk/da-dk/Integration/integration_af_nyankomne/danskuddannelse/ex_tidligere_dansk_proever.htm

Desværre kan man pga. copyrightbestemmelser ikke se læseforståelsens vanskelige 2. del i Prøve i dansk 3 og Studieprøven, hvor der skal læses autentiske artikler intensivt, dvs. man skal forstå meningen, ikke blot finde konkrete svar i teksten. Man kan dog altid henvende sig på sprogcentret og se eksempler også på denne del af prøverne.

Prøveafholdelsen

Prøverne afholdes af sprogcentrene to gange om året, i maj/juni (sommer-termin) og i november/december (vinter-termin) med tilmeldingsfrist ca. 10 uger før, hhv. i begyndelsen af marts og begyndelsen af september. For kursister på et afsluttende modul er det gratis at tilmelde sig prøve. For andre er der altid mulighed for at tilmelde sig som selvstuderende mod betaling af gebyr. For 2010 er gebyret 1.149 kr. for at indstille sig til Prøve i dansk 1, Prøve i dansk 2 eller Prøve i dansk 3. Ved Studieprøven er gebyret 690 kr. for den skriftlige del og 690 kr. for den mundtlige del af prøven. Det prøveafholdende sprogcenter inviterer de tilmeldte selvstuderende til et informationsmøde inden prøven.

De skriftlige prøver afholdes på tidspunkter, der er fastsat af

Fortsættes side 6

Integrationsministeriet, og varer fra 2½ time (Prøve i dansk 1) til ca. 4½ time (Studieprøven). Alle prøvedeltagere skal vise billedlegitimation ved starten af såvel den skriftlige som den mundtlige prøve.

Det er tilladt at bruge ordbog (for Studieprøvens vedkommende kun dansk-dansk) til skriftlig fremstilling, men ikke til læseforståelse.

De skriftlige prøver begynder kl. 9.00 på prøvedagen, hvor de forseglede kuverter åbnes samtidig over hele landet.

Efter prøven kopieres alle besvarelser. Originalbesvarelserne sendes til den beskikkede censor, mens kopien sendes til eksaminator. Disse to har herefter 7 hverdage til at bedømme prøverne og fastsætte en karakter. Eksaminanden kan således få resultatet 2 uger efter prøveafholdelsen.

Ca. en måned efter den skriftlige prøve, kommer kursisterne til mundtlig prøve. Kursisterne går til mundtlig prøve i par, en del af prøven er individuel, men en anden del afvikles som en dialog mellem de to eksaminander. Præstationen vurderes umiddelbart efter prøven, og karakteren oplyses med det samme. Hele seancen varer en halv time inkl. votering.

Alle prøver bedømmes i henhold til bedømmelseskriterier fastlagt af ministeriet. Der gives karakter efter den nye karakter skala, og der udstedes eksamensbevis med en karakter for hver af prøvedisciplinerne: læseforståelse, skriftlig fremstilling og mundtlig kommunikation, og også for lytteforståelse ved Studieprøven. Ved udregning af gennemsnit for Prøve i Dansk 1, 2 og 3 tæller den mundtlige karakter dobbelt, idet der for øjeblikket ikke indgår en selvstændig prøve i lytteforståelse.

Prøvedeltageren har mulighed for at klage til lederen hos den prøveafholdende udbyder over eksaminators og censors afgørelser i forbindelse med prøver samt over forhold i forbindelse med prøveforløbet. Hvis klagen angår eksaminators og censors afgørelser i forbindelse med prøver, skal klagen indbringes inden fire uger efter, at afgørelsen eller karakteren er meddelt prøvedeltageren.

Permanent ophold og statsborgerskab

Som ovenfor nævnt, så er sigtet med de enkelte uddannelser forskelligt. Det kan variere lokalt, hvilke kurser og uddannelser de enkelte prøver giver adgang til. Hvis man er interesseret i et kursus- eller uddannelsesforløb, er det altid en god idé at kontakte uddannelsesstedet for at høre, hvad deres adgangskrav er.

Danskprøverne er endvidere afgørende for en persons mulighed for at opnå et varigt opholdsgrundlag i form af permanent opholdstilladelse eller indfødsret. Disse regler ændrer sig imidlertid ofte, så spørg altid på det lokale sprogcenter, hvilke regler der gælder lige nu.

Hvis man tidligere har bestået en danskprøve, skal man være opmærksom på, at prøverne har ændret sig og også skiftet navn flere gange, så der er mange forvekslingsmuligheder. Således svarer den tidligere Danskprøve 2 til den nuværende Studieprøven, mens den tidligere Almenprøve 1 svarer til den nuværende Prøve i dansk 2 osv. På sprogcentret kan de oplyse dig om, hvad evt. "gamle" prøver svarer til i dag.

Det nye Åbent Studieceter i Fredericia klar til at tage imod elever til ekstraundervisning tre gange om ugen.

